

Asia: VN/7059/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (pysyvä oleskelulupa)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Paremmiin Yhdessä ry haluaa esittää seuraavat huomiot lakiesityksestä, joka koskee pysyvän oleskeluluvan myöntämistä.

Lakiesityksen tavoite kannustaa kotoutumiseen ja suomen tai ruotsin kielen oppimiseen on kannatettava. Jotta tavoitteet saavutettaisiin, on olennaista varmistaa riittävä koulutustarjonta sekä mahdollisuudet kielitaidon harjoittamiseen käytännössä. Esityksessä mainittu mahdollisuus pysyvän oleskeluluvan saamiseen neljässä vuodessa tietyin lisäedellytyksin on pääosin perusteltu.

Kuitenkin lakiesitys asettaa korkeakouluopiskelijat epätasa-arvoiseen asemaan. Pysyvän oleskeluluvan voisi saada ilman lisäoleskeluaikaa yliopiston alemman korkeakoulututkinnon suorittamalla, mutta ammattikorkeakoulututkinto ei oikeuttaisi samaan. Tämä on epäoikeudenmukaista, sillä alempi ammattikorkeakoulututkinto on samantasoinen kuin yliopiston kandidaatin tutkinto. Lisäksi ammattikorkeakoulututkinnot ovat työelämälähtöisiä ja valmistavat aloille, joilla Suomessa on työvoimapula. Tämän vuoksi toivomme, että kaikki Suomessa suoritettut korkeakoulututkinnot, sekä yliopisto- että ammattikorkeakoulututkinnot, oikeuttavat pysyvään oleskelulupa.

Työvoiman ja osaajien houkuttelu Suomeen

Suomen houkuttelevuus kansainvälisten tutkijoiden, opiskelijoiden ja työntekijöiden silmissä on avainasemassa maan kilpailukyvyyn ja innovaatioiden kehittämisessä. Ulkomaisten ammattikorkeakouluopiskelijoiden sitouttaminen Suomeen on kriittistä työvoimatarpeiden

näkökulmasta. Heidät on jo houkuteltu tänne, ja mikäli he ovat osoittaneet kykynsä suorittamalla tutkinnon suomalaisessa korkeakoulussa, heidän Suomeen jäämistään tulisi tukea, ei vaikeuttaa.

Sosiaali- ja terveysalan näkökulma

Valvira ja muut toimijat ovat nostaneet esiin esityksen vaikutukset sosiaali- ja terveysalan henkilöstövajaukseen. Esityksen nykyinen muoto vaikeuttaisi sairaanhoitajien ja lähihoitajien mahdollisuuksia saada pysyvä oleskelulupa, koska he eivät täytä ehdotettuja korkeakoulututkinto- tai tuloarajavaatimuksia. Työvoimapula on jo vakava haaste tällä sektorilla, ja uusien esteiden asettaminen vain pahentaisi tilannetta. Siksi suosittelemme, että myös alemman korkeakoulututkinnon suorittaneet, kuten sairaanhoitajat, voivat saada pysyvän oleskeluluvan.

Tiivistettynä

1. Pysyvän oleskeluluvan tulisi olla mahdollinen kaikille myös alemman korkeakoulututkinnon suorittaneille, ei vain yliopistotutkinnon suorittaneille.
2. Työvoiman saatavuuden ja osaajien houkuttelun tulisi olla keskeinen lainsäädännön tavoite.
3. Sosiaali- ja terveysalan erityistarpeet on huomioitava, ja alalle työllistyville kansainvälisille osaajille on varmistettava tasavertaiset mahdollisuudet pysyvään oleskelulupaun.
4. Vuosituloraja tulisi asettaa kohtuulliseksi. Esityksessä mainittu 40 000 euron vuosituloraja voi olla liian korkea esimerkiksi sairaanhoitajille ja laboratoriotyöntekijöille. Suositamme rajan alentamista, koska monet korkeakoulutetut maahanmuuttaneet heistä riippumattomista syistä usein palkataan matalammalla palkalla töihin.
5. Työhistorian laskentaan liittyviä ehtoja tulee lieventää. Lyhyet, alle kolmen kuukauden työttömyysjaksot eivät saisi katkaista työhistorian laskentaa, ja ulkomaisten sekä suomalaisten apurahojen tulisi olla samalla viivalla työhistorian laskennassa.
6. Pysyvän oleskeluluvan myöntämiseen liittyvien vaatimusten on oltava selkeitä, yhdenvertaisia ja Suomen kansainvälistä houkuttelevuutta tukevia.

Paremmiin Yhdessä ry korostaa, että Suomen tulee jatkossakin pyrkiä olemaan houkutteleva maa kansainvälisille osaajille ja heidän perheilleen. Pysyvän oleskeluluvan saamisen esteitä ei tule tarpeettomasti lisätä, vaan prosessin on oltava kannustava, tasapuolinen ja Suomen pitkän aikavälin työvoima- ja innovaatiotarpeita tukeva.

Suosittelimme, että hallitus tarkastelee lakiesitystä uudelleen ja tekee siihen tarvittavat muutokset, jotta Suomi pysyy houkuttelevana ja oikeudenmukaisena kohteena kansainvälisille opiskelijoille, tutkijoille ja työntekijöille.

Sibomana Emmanuel
Paremmiin Yhdessä ry